

Természetjog és morálfilozófia

Simon József

Jelen tananyag a Szegedi Tudományegyetemen készült az Európai Unió támogatásával.

Projekt azonosító: EFOP-3.4.3-16-2016-00014

Tematika

Bevezetés

- 1.1 lecke: Bevezetés. A politikai autoritás történeti legitimációi az antikvitásban és a középkorban
- 1.2 lecke: Bevezetés. A politikai autoritás történeti legitimációi: a modernitás

Aquinói Szent Tamás

- 2.1 lecke: Aquinói Szent Tamás – 1: A törvények típusai
- 2.2 lecke: Aquinói Szent Tamás – 2: Hitelezés vagy uzsora – a pozitív és természetes értékrend határán

Francisco Suárez

- 3.1 lecke: Francisco Suárez – 1: A törvények típusai
- 3.2 lecke: Francisco Suárez – 2: Intellektualizmus vs. voluntarizmus
- 3.3 lecke: Francisco Suárez – 3: Intellektualizmus és voluntarizmus között

Hugo Grotius

- 4.1 lecke: Hugo Grotius – 1: A kései reneszánsz és a protestantizmus szkepticizmusa, mint az elmélet negatív előfeltételei
- 4.2 lecke: Hugo Grotius – 2: A jog definíciói
- 4.3 lecke: Hugo Grotius – 3: Természetjogi normativitás és az *etiamsi daremus*-érv

Thomas Hobbes

- 5.1 lecke: Thomas Hobbes – 1: A szenvedélyek filozófiája és a természetes állapot
- 5.2 lecke: Thomas Hobbes – 2: A természetjog koncepciója
- 5.3 lecke: Thomas Hobbes – 3: Mesterséges kötelezettség

Samuel Pufendorf

- 6.1 lecke: Samuel Pufendorf – 1: Művek az életrajz kontextusában
- 6.2 lecke: Samuel Pufendorf – 2: Az elmélet vonatkoztatási pontjai: Grotius és Hobbes
- 6.3 lecke: Samuel Pufendorf – 3: Az önérdektől a kötelezettségig
- 6.4 lecke: Samuel Pufendorf – 4: Értelem és szociabilitás
- 6.5 lecke: Samuel Pufendorf – 5: A morális létezők
- 6.6 lecke: Samuel Pufendorf – 6: A morális tértől a kötelezettség morális minőségéig

John Locke

- 7.1 lecke: John Locke – 1: Empirikus tudás és erkölcsi természetjog
- 7.2 lecke: John Locke – 2: Természetjog és tulajdon

Bibliográfia:

Primér szövegek:

Aquinói Szent Tamás: *Summa Theologiae* Ia IIae q. 90-91.
<https://www.corpusthomicum.org/sth2090.html>

Aquinói Szent Tamás: *Summa Theologiae* IIa IIae q. 78.
<https://www.corpusthomicum.org/sth3061.html>

Grotius, Hugo: *A háború és béke jogáról*. Ford. Haraszti György, Brósz Róbert, Diószdi György, Budapest 1999, I-II. kötet.

Hobbes, Thomas: *Leviatán: vagy az egyházi és világi állam formája és hatalma*. Ford. Vámosi Pál, Budapest: Kossuth Kiadó, 2001, I-II. kötet.

Pufendorf, Samuel: *De jure naturae et gentium*, Lundt 1672.

Pufendorf, Samuel: *Elementa jurisprudentiae universalis*, Hága-Jéna 1660.

Suárez, Francisco: *Tractatus de legibus ac Deo legislatore*, Coimbra 1612.

Locke, John: *Értekezés a polgári kormányzat igazi eredetéről, hatásköréről és céljairól* (Második értekezés), ford. Endreffy Zoltán, Budapest, Gondolat, 1986, 7-37.

Szakirodalom:

Bene László: *Platón. Etika és politika*, In: Boros Gábor: *Filozófia* (Akadémiai Kézikönyvek) 1.3.1.6. Budapest, Akadémiai, 2007, 85-90.

Bene László: *Arisztotelész. Etika és politika*, In: Boros Gábor: *Filozófia* (Akadémiai Kézikönyvek) 1.3.2.6. Budapest, Akadémiai, 2007, 128-138.

Carr, Craig L. -Seidler, Michael J.:
Pufendorf, Sociality and the Modern State, in: Haakonssen (ed.):
Grotius, Pufendorf and Modern Natural Law (Dartmouth, Ashgate, 1999), 133-157.

Frivaldszky János: *Természetjog. Eszmetörténet*. Budapest, Szent István Társulat, 2001.

- Haakonssen, Knud: *Natural Law and Moral Philosophy. From Grotius to the Scottish Enlightenment*. Cambridge, Cambridge University Press, 1996.
- Hochstrasser, Timothy J.: *Natural Law Theories in the Early Enlightenment*, Cambridge, Cambridge University Press, 2000.
- Kontler László: Bevezetés: Locke és a liberális természetjogi hagyomány, in: Locke, John: *Értekezés a polgári kormányzat igazi eredetéről, hatásköréről és céljairól* (Második értekezés), ford. Endreffy Zoltán, Budapest, Gondolat, 1986, 7-37.
- Ludassy Mária: A Leviatántól a polgári kormányzatig. Hobbes és Locke államelmélete. *Rubicon* 1996 /4-5, 30-33.
- Palladini, Fiammetta: *Samuel Pufendorf. Disciple of Hobbes*, Leiden-Boston, Brill, 2019.
- Pettit, Philip: *Made with Words. Hobbes on Language, Mind, and Politics*. Princeton-Oxford, Princeton University Press, 2008.
- Raphael, David Daiches: *Hobbes: Morals and Politics*, London-New York, Routledge, 2004.
- Saether, Arild: Samuel Pufendorf. The Grandfather of Modern Economics, in: *Samuel Pufendorf und die europäische Frühaufklärung*, hrsg. v. Fiammetta Palladini, Gerald Hartung, Berlin, Akademie Verlag, 1996, 238-252.
- Schneewind, Jerome B.: Pufendorf's Place in the History of Ethics, *Synthese* 72 (1987), 123-155.
- Siegmund, Paul E.: Law and Politics, in: *The Cambridge Companion to Aquinas*, eds. Norman Kretzmann, Eleonore Stump. Cambridge, Cambridge University Press, 1993, 217-231.
- Tattay Szilárd: Suárez mint a modern racionalista természetjogtanok előfutára? *Különbség* 20 (2020) / 1, 57-84.
- Tattay Szilárd: Természetes jogok Aquinói Szent Tamásnál? *Állam- és jogtudomány* 58 (2017) / 2, 70-84.
- Tattay Szilárd: *Ész, akarat, szabadság: Természetjog és természetes jogok a későskolasztikus gondolkodásban*, Budapest, Gondolat Kiadó, 2015.
- Tuck, Richard: *Natural right theories. Their origin and development*. Cambridge et al., Cambridge University Press, 1979.

Zurbuchen, Simone: *Naturrecht und natürliche Religion: zur Geschichte des Toleranzproblems von Samuel Pufendorf bis Jean-Jacques Rousseau*. Würzburg, Königshausen, 1991.

